

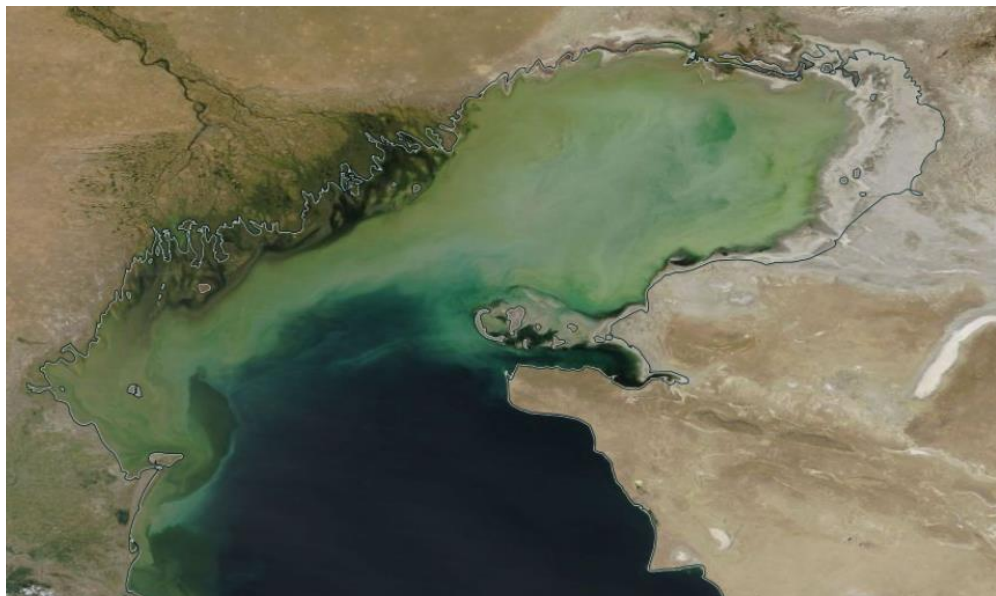


ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМҚ

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №37 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 13 қыркүйек, жұма



1-сурет. 2024 ж. 12 қыркүйектегі ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің фотосуреті
(NASA/GSFC)

**2024 Ж. 12 – 17 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

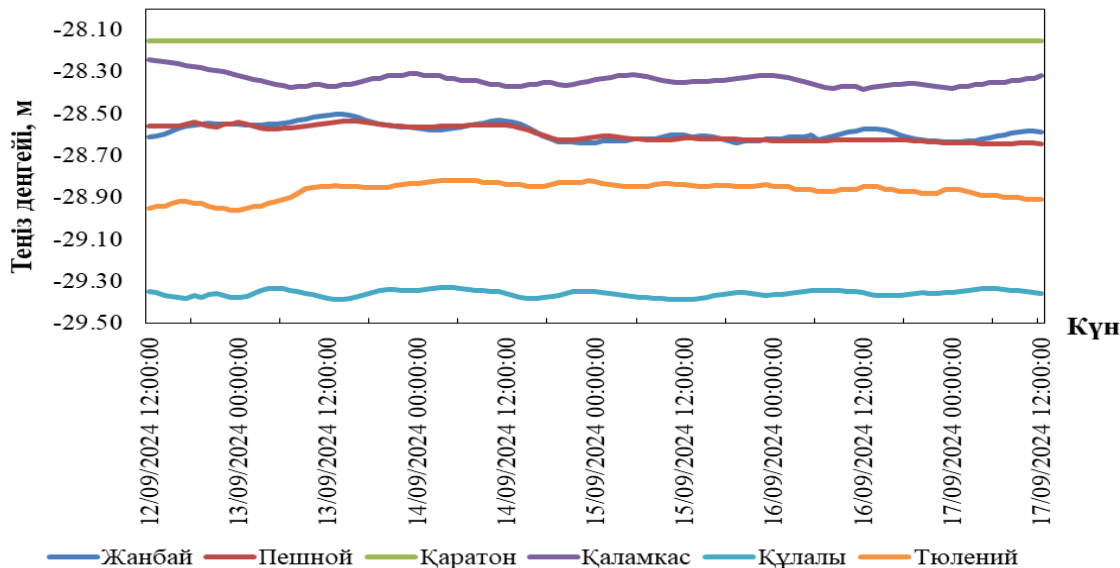
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

2024 ж. 12–17 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 28,65 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,15 м-ден минус 29,39 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Т Пешной, Құлалы арал, Жанбай, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**



2-сурет. Солтүстік Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 12 – 17 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

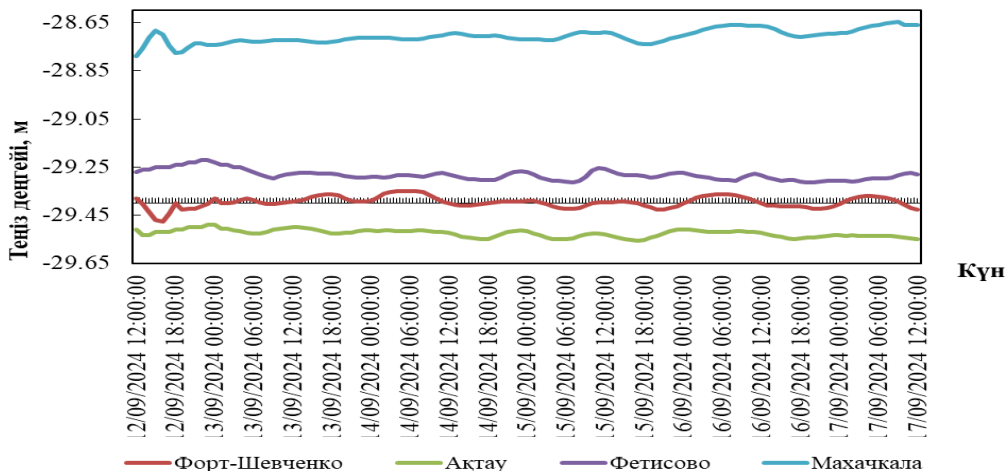
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

2024 ж. 12–17 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 29,23 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,65 м-ден минус 29,56 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.



3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

**ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ
БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАНЫП ОТЫРҒАН МӘНДЕРІ**

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-50 (-28,50)	13/09/2024 13:00:00	-64 (-28,64)	14/09/2024 22:00:00	-59 (-28,59)
Пешной	-54 (-28,54)	13/09/2024 15:00:00	-0,64 (-28,64)	17/09/2024 12:00:00	-60 (-28,60)
Қаратон	-15 (-28,15)	12/09/2024 12:00:00	-15 (-28,15)	12/09/2024 12:00:00	-15 (-28,15)
Қаламқас	-24 (-28,24)	12/09/2024 12:00:00	-38 (-28,38)	16/09/2024 12:00:00	-34 (-28,34)
Құлалы	-133 (-29,33)	14/09/2024 04:00:00	-139 (-29,39)	13/09/2024 14:00:00	-136 (-29,36)
Тюлений	-0,82 (-28,82)	14/09/2024 03:00:00	-96 (-28,96)	12/09/2024 23:00:00	-87 (-28,87)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-135 (-29,35)	14/09/2024 05:00:00	-148 (-29,48)	12/09/2024 16:00:00	-140 (-29,40)
Ақтау	-149 (-29,49)	12/09/2024 23:00:00	-156 (-29,56)	15/09/2024 17:00:00	-153 (-29,53)
Фетисово	-122 (-29,22)	12/09/2024 22:00:00	-131 (-29,31)	16/09/2024 19:00:00	-128 (-29,28)
Махачкала	-65 (-28,65)	17/09/2024 12:00:00	-79 (-28,79)	12/09/2024 12:00:00	-71 (-28,71)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

**2024 ж. 5 – 11 ҚЫРКҮЙЕК ТЕҢІЗ
ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ**

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,98 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,54 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,39 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,23 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,80 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,51 м-ге сәйкес келді.

**СОЛТУСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т. Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізін гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
